

18. VE 19. YÜZYIL AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SANATINDA SAVAŞ TEMALI RESİMLER*

18th and 19th Century War-Themed Paintings in United States Art

Can ÇOBANOĞLU¹, Sibel ALMELEK İŞMAN²

ÖZET

Britanya'nın 1763 yılında Yedi Yılı Savaşları'nın kazanması, Amerika Birleşik Devletleri'nin bağımsızlık yolundaki gidişatının başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir. Amerikalı tarihçiler mücadeleyi Devrim Savaşı olarak adlandırma eğiliminde görmüştür. Bazı Amerikalı akademisyenler, savaşı ister sadece bir onay verici ister Devrim'in önemli bir yönü olarak görseller de bir grup istisna dışında, çatışmayı neredeyse tamamen Amerika içinde ve Amerika için yapılmış olarak kabul etmişlerdir. Araştırma kapsamında 1775-1781 yılları arasında gerçekleşmiş olan 12 adet savaş (7 farklı sanatçının toplamda 13 eseri) incelenmiştir. Araştırmanın bulguları kapsamında komutanların savaş alanlarında grup portrelerinin yanı sıra komutanların hayatını kaybettiği anların da betimlendiği gözlenmiş, ölen bu komutanlar eserlerde kahramanlaştırılarak dramatize edilmiştir. Çalışma kapsamında öne çıkan sanatçılardan John Trumbull ele aldığı generaller arasında Hugh Mercer, George Washington, Joseph Warren, Richard Montgomery, Benjamin Lincoln bulunmakta ve bu savaş sahnesi tasvirlerinden kimileri müzelerde sergilenirken kimisi de devlet binasında sergilenmektedir. Rakip ordunun komutanlarının teslim olduğu anların da yine sanatçılar tarafından irdelendiği gözlenmiştir. 1775-1781 yılları arasında gerçekleşen kara savaşlarından Bunker Tepesi, Quebec, Trenton, Princeton, Brandywine, Paoli, Germantown, Monmouth, Jersey Savaşı ve Yorktown kuşatmasının betimlendiği görülmektedir. Bununla birlikte deniz savaşları olan Ushant ve St. Lucia, yine sanatçılar tarafından irdelenen konular arasındadır. Sanatçılar tarafından ele alınan bu savaşlar tarihe ışık tutan belgeler olarak gözlerimizin önündedir. Sanatçıların duyarlılığı, vatanseverliği, kahramanlık öyküleri ve sanatı bir terapi amacıyla kullanmasıyla oldukça farklı ifade biçimleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, resim sanatı, batı sanatı tarihi, Amerika sanatı

ABSTRACT

Britain's victory in the Seven Years' War in 1763 is considered the starting point for the United States' path to independence. American historians have tended to refer to the battle as the Revolutionary War. While some American scholars view the war as a mere sanction or an important aspect of the Revolution, with one group of exceptions, they have considered the conflict to be almost entirely fought within and for America. Within the scope of the research, 12 wars (total of 13 works by 7 different artists) that took place between 1775-1781 were examined. Within the scope of the findings of the research, it was observed that the moments when the commanders lost their lives were depicted as well as the group portraits of the commanders on the battlefields, and these dead commanders were dramatized by being heroic in the works. John Trumbull, one of the prominent artists within the scope of the study, includes Hugh Mercer, George Washington, Joseph Warren, Richard Montgomery, Benjamin Lincoln, among the generals he addressed, and some of these war scene depictions are exhibited in museums while others are exhibited in the state building. It was observed that the moments when the commanders of the rival army surrendered were also examined by the artists. It would appear that Bunker Hill, Quebec, Trenton, Princeton, Brandywine, Paoli, Germantown, Monmouth, the Battle of Jersey and the siege of Yorktown were depicted among the land wars that took place between 1775-1781. In addition, Ushant and St. Lucia, which are naval battles, are among the subjects examined by the artists. These wars, depicted by artists, offer us a window into history. The artists' sensitivity, patriotism, heroic stories and the use of art as a therapy have resulted in a variety of forms of expression.

Keywords: War, pictorial art, western art history, America art

1. ORCID: 0000-0002-1138-3401

2. ORCID: 0000-0003-4164-3662

1. Doktor Adayı, Dokuz Eylül Üniversitesi, cancobanoglu5.phd@gmail.com

2. Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, sibel.almelek@deu.edu.tr

* Bu çalışma Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı kapsamında "18. ve 19. Yüzyıllar Batı Resim Sanatında Savaş Olgusu" başlıklı yayınlanmamış doktora tezinden üretilmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

The victory of Britain in the Seven Years' War in 1763 is accepted as the starting point of the United States (USA)'s course towards independence. American historians have disagreed with the tendency to call the struggle the Revolutionary War. They expressed it either by securing independence or as a transformative experience, and thus saw it as an integral part of the Revolution itself. However, some American scholars, with one group of exceptions, have regarded the conflict almost entirely as being fought within and for America, whether they view the war as a mere sanction or as an important aspect of the Revolution.

This turbulent period, which started with a rebellion in 1775, ended with England's acceptance of the independence of the USA in 1783; Concepts such as the state, religion, and personal freedom started to be reevaluated under the umbrella of natural law, science, and enlightenment thought. The effects of this revolutionary outlook on the far-flung British colonies in the North caused America to drastically change the world and create a new nation never seen before.

Delaware, Pennsylvania, New Jersey, Georgia, Connecticut, Massachusetts Bay, Maryland, South Carolina, New Hampshire, Virginia, New York, North Carolina, and the colony of Rhode Island and Providence Plantations are known as the thirteen British colonies in North America. As a result of business ventures on behalf of the British Crown, the colonists, and their families immigrated to the United States in pursuit of religious freedom and greater access to opportunities in their homeland and took pride in their heritage and social status as British citizens.

Within the scope of the research, 12 wars that took place between the years 1775-1781 were examined. These wars were then examined with the works of 7 selected artists and a total of 13 works of art. Based on the findings, it was learned that John Trumbull served in the Continental Army between 1775-1777. It was learned that he later resigned from his post and went to London and Paris to work with Benjamin West in 1780. It was observed that he was inspired by contemporary history paintings in both capitals. Especially in the compositions of John Trumbull's panels, a theatrical atmosphere is created, the figures in the foreground seem to be under a spotlight and the plot is conveyed to the audience under this light. At the same time, it was observed that the artist dealt with quite dark color tones in the background of the figures in order to complete this plot.

In most of the works discussed, the flags and banners of the parties are discussed in detail with vivid colors. While these flags are sometimes positioned among the soldiers in the foreground, sometimes they are positioned among the officers in the army to complement the atmosphere in the background. In the Battle of Paoli and the Battle of Germantown, which took place on September 20-21, 1777, due to the sudden raid by a group of British soldiers on American positions, an Irish artist and war veteran, British Army light infantry Lieutenant Richard St. George Mansergh commissioned the Italian artist Xavier della Gatta to remember the violence and trauma he experienced in 1782.

In the period when war pictures are being discussed, black people are used as slaves and these people see war as a way of liberation from slavery and taking part in the battlefields. While these people are sometimes in the foreground in the works, sometimes they take place in the scenes as a small but detailed element in the work.

The artists included the strategic decisions of their opponents in land and sea wars in their works. In land wars, leaders sometimes used rival positions in their favor with their strategies. In addition, land wars sometimes took place in open rural areas, while sometimes they took place in small squares. The artists present the plot and figures clearly to the audience in both compositions. In naval wars, the sudden change of the wind changed the course of the war. From this point of view, the effects of the wind on the sea and on the ships, naval wars were also examined in detail.

GİRİŞ

Savaş kavramı; nedenleri göz önünde bulundurulduğunda hem felaket hem de hayatta kalma umudunu ifade ettiği için insanlık tarihindeki en karmaşık konulardan biri olarak nitelendirilebilmektedir. İlk zamanlarda hayatta kalma mücadelesi olan savaş, zaman geçtikçe devletlerin birbirleri üzerinde söz sahibi olma aracı haline gelmiştir. Devletler ve dolayısıyla insanlar, savaşın yanında savaşları betimleyen eserleri de güçlerini göstermek amacıyla kullanmaya başlamıştır (Uzun, 2006:4).

Araştırma sürecinde savaş kavramının yabancı alan yazımında savaş anlamına gelen “war” ve mücadele anlamı taşıyan “battle” olarak ele alındığı gözlenmiştir. Cambridge Sözlüğü’nde savaş (war) “iki veya daha fazla ülke veya bir ülke içinde iki veya daha fazla grup arasında savaşmak, asker ve silah kullanmak” (URL 1) anlamında ele alınırken mücadele (battle) ise “Bir savaşta iki ordu arasındaki kavga” olarak tanımlanmıştır (URL 2). Oxford ise savaş (war) kavramını “İki veya daha fazla ülke veya insan grubunun belirli bir süre boyunca birbirleriyle savaştığı bir durum” (URL 3) mücadele (battle) teriminde ise “Özellikle savaş sırasında ordular, gemiler veya uçaklar arasındaki kavga; insan grupları arasında şiddetli bir kavga” olarak ele almıştır (URL 4). Britannica’da ise savaş (war) terimi “ülkeler veya gruplar arasında bir devlet veya savaş dönemi; insanların veya grupların birbirleriyle rekabet ettiği veya kavga ettiği bir durum; bir hükümet veya başka bir büyük kuruluş tarafından tehlikeli veya kötü olarak görülen bir şeyi durdurmak veya yenmek için organize bir çaba” (URL 5) şeklinde açıklanırken mücadele (battle) terimi ise “askerler, gemiler, uçaklar vb. gruplar arasında askeri bir savaş; insanların silah kullandığı şiddetli bir kavga” olarak tanımlanmıştır (URL 6).

1774-1783 yılları arasında Amerika'da gerçekleşen olaylara "Amerikan Devrimi" veya "Bağımsızlık Savaşı" denmektedir. 1763'te Britanya'nın Yedi Yılı Savaşları'nın kazanması, Amerikan bağımsızlık yolundaki gidişatının kaynağı olmuştur. Amerikan tarihçileri mücadeleyi Devrim Savaşı olarak adlandırma eğiliminde olmuş ve bunu ya bağımsızlığı güvence altına alarak Devrim'in bir tür son yazısı olarak ya da dönüştürücü bir deneyim olarak ve dolayısıyla Devrim'in kendisinin ayrılmaz bir parçası olarak görmüşlerdir. Ancak Amerikalı akademisyenler savaşı ister sadece onaylayıcı ister Devrim'in önemli bir yönü olarak görsünler, bir grup istisna dışında, çatışmayı neredeyse tamamen Amerika içinde ve Amerika için savaşılmış olarak kabul etmektedirler. Bu fikri destekleyenler için savaşın son perdesi, Ekim 1781'de Lord Cornwallis'in Britanya ordusunun teslim olması ve Kuzey Amerika'daki askeri operasyonların fiilen sona ermesiyle Yorktown, Virginia'da yaşanmıştır. Çoğu İngiliz tarihçi de bu hikâyeyi desteklemekte, Britanya askeri komutanlarının evlerinden bu kadar uzakta bir silahlı mücadeleyi kazanmaya çalışırken karşılaştıkları zorlukları da ele almaktadırlar. 1775'te Britanya'nın Kuzey Amerika kolonilerinin çoğunun bir isyanı olarak başlayan ve 1783'te Britanya'nın Birleşik Devletlerin bağımsızlığını kabul etmesiyle sona ermiş olan bu karışık dönemde, devlet, din ve kişisel özgürlük gibi kavramlar doğal hukuk, bilim ve aydınlanma düşüncesi çatısı altında yeniden değerlendirilmektedir. Bu devrimci bakış açısının Kuzey'deki çok uzaklardaki Britanya kolonileri üzerindeki etkileri dünyayı şiddetli bir şekilde değiştirmesine ve daha önce gelenlerin hiçbirine benzemeyen yeni bir ulusun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Delaware, Pennsylvania, New Jersey, Georgia, Connecticut, Massachusetts Körfezi, Maryland, Güney Karolina, New Hampshire, Virginia, New York, Kuzey Karolina ve Rhode Island ve Providence Plantasyonları kolonisi Kuzey Amerika'daki on üç Britanya kolonisi olarak bilinmektedir. Koloniler Britanya tacı adına ticari bir girişim olmuş ve Büyük Britanya'ya pamuk, tütün, kürk, balık, demir cevheri ve kereste gibi zengin bir mal kaynağı sağlamışlardır. Bu mal kaynağı sağlayan sömürgecilerin ve ailelerinin çoğu aynı zamanda din özgürlüğü ve anavatanlarında kendilerine sunulan fırsatlardan daha fazlasına erişme amacıyla Birleşik Devletlere göç etmişler ve Britanya vatandaşı olarak elde ettikleri miras ve sosyal statüleriyle gurur duymuşlardır. Aynı zamanda yine bu dönemde Britanya kültürü moda, edebiyat, sanat ve eğitimde örnek alınacak ideal bir kültür olarak görülmüştür (Conway, 2013:1–2; History, 2016:4–5).

1. Eserlere konu olan savaşların incelenmesi

1.1. Bunker Tepesi Savaşı (1775)

17 Haziran 1775'te New England askerleri, Britanya ordusuyla ilk kez bir meydan muharebesinde karşı karşıya gelmiştir. Halk arasında "Bunker Tepesi Savaşı" olarak bilinen kanlı çarpışmalar, Boston'dan Charles Nehri boyunca uzanan çevresi çitlerle çevrili meralardan oluşan tepelik bir arazide gerçekleşmiştir. Britanya kuvvetleri sahayı ele geçirmiş olsalar da Massachusetts, Connecticut ve New Hampshire'dan Eyalet askerlerinin verdiği kayıplar şaşırtıcı

derecede fazladır. Muharebede savaşı yaklaşık 2.400 Britanya Askeri ve Deniz Piyadesinden yaklaşık 1.000'inin yaralandığı veya öldürüldüğü bildirilmiştir (URL 7).

1.2. Quebec Savaşı (1775)

31 Aralık 1775'te Amerikan Devrim Savaşı sırasında, Albay Benedict Arnold ve General Richard Montgomery komutasındaki Amerikan güçleri Britanya işgali altındaki Quebec şehrini ele geçirmeye çalışmış ve bununla birlikte Kanada'daki Amerikan amacı destek kazanmıştır. Ancak saldırı başarısız olmuş ve bu saldırı Montgomery'nin hayatına mâl olmuştur. Quebec Savaşı 1775, Amerikalılar için Devrim Savaşı'nın ilk büyük yenilgisi olarak bilinmektedir (URL 8).

1.3. Trenton Savaşı (1776)

General George Washington'ın ordusu 1776 Noel Günü'nde buzlu Delaware Nehri'ni geçmiş ve sonraki 10 gün boyunca Amerikan Devrimi'nin iki önemli muharebesini kazanmıştır. 26 Aralık günü gerçekleşen Trenton Muharebesi'nde, Washington çekilmeden önce Britanya'nın kiraladığı Hessian olarak bilinen Alman paralı askerlerinden oluşan zorlu bir garnizonu yenmiştir. Washington, bir hafta sonra Britanya kuvvetlerini güneye çekmek için Trenton'a dönmüş, ardından 3 Ocak'ta Princeton'ı ele geçirmek için cüretkâr bir gece yürüyüşü düzenlemiştir (URL 9).

1.4. Princeton Savaşı (1777)

General George Washington, kendisini yakalaması için Trenton'a gönderilen General Charles Cornwallis stratejik dehasını kullanarak çatışmadan kaçınmayı başarmıştır. Bununla birlikte Princeton'dan Trenton'a doğru yola çıktığı sırada karşılaştığı Britanya arka muhafızları karşısında da birkaç çarpışmayı kazanmıştır. Washington'un 26 Aralık 1776'da Trenton'da Britanyalılara karşı kazandığı zaferden derin endişe duyan Cornwallis, 2 Ocak akşamı birlikleriyle birlikte Trenton'a geldi ve Washington'un 5.000 yorgun ama coşkulu Kıta Avrupalısını ve milislerini 8.000 Kızıl ceketli (Redcoats) birlikleri ile ezmeye hazırlanmıştır. Washington böyle bir güçle çarpışmaktan ziyade savaştan kaçınması gerektiğini bilmiştir. Yanı sıra Washington'un bir gecede kaçmaya çalışacağını ön gördüğü bilinmekte, fakat Washington'un hangi yolu izleyeceğini tahmin etmesi gerekmiştir. Cornwallis, Delaware Nehri'ni korumak için birlikler göndermiş ve Washington'un 25 Aralık'taki gece yarısı geçişi için izlediği rotayı tersine çevirmesini beklemiştir. Bunun yerine, Washington kamp ateşlerini yakmış ve ordusu vagonlarının tekerleklerini örterek ve Britanya kampının çevresine sızmıştır. Kıta ordusu şafak vakti kuzeye doğru ilerlerken, sayıları 5'e 1'den fazla olan başıboş Britanya arka muhafızlarıyla karşılaşmışlardır (URL 10).

1.5. Brandywine Savaşı (1777)

11 Eylül 1777 tarihinde gerçekleşen Brandywine Muharebesi, Amerikan Devrimi sırasında Philadelphia yakınlarındaki Britanya kuvvetlerinin Amerikalıları yendiği ancak Devrim ordusunu bir arada bıraktığı çatışmadır. Britanyalı General Sir William Howe, bir kolonist unsurunun Britanya ordusuna katıldığında ordunun ayaklanacağı ve böylece Pennsylvania'yı fiilen savaştan çıkaracağı inancıyla Philadelphia'ya çekilmiştir. Ancak bu hareket, New York'un kuzeyindeki General John Burgoyne'nin kuvvetlerinin kendi başlarının çaresine bakmak zorunda bırakmış ve sonrasında 19 Eylül ve 11 Ekim'de gerçekleşen Saratoga Muharebeleri Britanya ordusunun felaketiyle sonuçlanmıştır. Amerikan ordusunun kazandığı zaferlerin sonucunda Amerika Fransa'yı kendi savaş çabalarına katılmaya ikna etmiş ve bu savaşta önemli bir dönüm noktası olmuştur (Bluhm, 2022).

1.6. Paoli Savaşı (1777)

11 Eylül 1777'de Brandywine Savaşı'ndaki Amerikan yenilgisinden sonra, General George Washington iki görevi yerine getirmeyi kararlaştırmıştır. Filadelfiya'yı General Sir William Howe komutasındaki Britanya kuvvetlerinden ve ayrıca Reading ve Lancaster'daki iç ikmal depolarını korumak istemiştir. Washington, 12 Eylül'de Schuylkill Nehri boyunca çekilmiş, Philadelphia'yı atlayıp ve kuzeybatıya Schuylkill Şelaleleri'ne yönelmiştir. Washington ordusu tam bir gün dinlendikten ve yeniden donatıldıktan sonra, Levering's Ford'da nehri yeniden geçmiş ve 14 Eylül'de, yaralıları ve bagajlarını taşımak için vagon sıkıntısı nedeniyle Brandywine'den bu yana çok az hareket etmiş olan Britanyalılarla yüzleşmiştir (McGuire, 2006:30).

20 Eylül 1777'de gerçekleşen Paoli Savaşı ortaya çıkışından bu yana Amerikan Devrimi'nin tartışmalı bölümlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Amerikan ve Britanya kayıtlarında bu savaşın öncesi ve sonrası için bazı önemli kayıtlar gün yüzüne çıkmıştır. Amerikan kuvvetleri, General Charles Grey komutasındaki Britanya kuvvetleri tarafından düzenlenen ani bir gece baskını ile süngü kullanılarak fiilen imha edilmiştir. Yalnızca süngü kullanımına

güvenen Tümgeneral Charles Gray'in emriyle gerçekleşen bu saldırıyla Tuğgeneral Anthony Wayne'in komutası altındaki Amerikan birliklerinin imha edilmesi, olayın daha sonraki açıklamalarında "katliam" teriminin kullanılmasına yol açmıştır. Ancak Paoli baskını, Wayne'in kampına yapılan ve Amerikalıları tamamen hazırlıksız yakalayan iyi planlanmış, mükemmel koordine edilmiş, sürpriz bir saldırı olmuştur. Bu saldırının başarısı, General Grey'in hiçbir koşulda Britanya askerlerinin tüfeklerini ateşleyemeyeceği konusundaki kurnazca ısrarından kaynaklanmıştır. Sadece süngü kullanılacağına dair çifte güvence sağlamak için Grey, tüm suçlamaların çekilmesini ve tüm çakmaktaşlarının silahların kilitlerinden çıkarılmasını emretmiştir. Açıkçası, karanlıkta ateşlenen her atış, bir Amerikan askerinin tam yerini vermiştir (Pleasants, 1948:44).

1.7. Germantown Savaşı (1777)

4 Ekim 1777'deki Germantown Savaşı'nda, General William Howe, 5. Viscount Howe komutasındaki 9.000 kişilik bir İngiliz ordusunu General George Washington komutasındaki 11.000 kişilik bir Amerikan ordusuyla karşı karşıya getirmiştir. İlk hücumun ardından, Amerikan yedek birliklerinin, Benjamin Chew House'da direnen 120 İngiliz askeri tarafından yönleri değiştirilmiştir. Yoğun bir sabah sisi, Amerikan sıraları saldırı birliklerinin yönünü şaşırtmış ve Tümgeneral John Sullivan'ın sağ sıralı askerleri ile Tümgeneral Nathanael Greene'nin sol sıralı askerleri arasında bir dost ateşi olayına yol açmıştır. Bu sıralarda, Amerikan saldırısı ivme kaybetmiş ve her iki sıralı asker grubu geri çekilmiştir. 3.000 Amerikan milisinden oluşan iki geniş yan sıralı asker grubunun sonuç üzerinde çok az etkisi olmuştur. Amerikalı birliklerde öldürülen ve yaralanan 673 askerin yanı sıra 400 asker ise esir düşmüştür. İngilizler ise 520 kayıp vermiştir (Eggenberger, 1985:166–167)

1.8. Monmouth Savaşı (1778)

Monmouth Muharebesi 28 Haziran 1778 Pazar günü gerçekleşmiştir. Savaşın büyük bir kısmı, Monmouth County'nin merkezi olan New Jersey'deki Monmouth Adliyesi (günümüzde Freehold) köyünün hemen dışında yaşanmıştır. Amerikan Bağımsızlık Savaşı'ndaki en büyük muharebelerden biri olan Monmouth Savaşı en uzun tek günlük muharebe olmuş ve Britanyalıların kuzey kolonilerinde askeri bir zafer elde etme ve üstünlük çabalarını fiilen sona erdirmiştir. Savaş, Haziran ayının ortalarında ve Temmuz ayının başlarında, Britanyalıların Philadelphia'yı tahliye etmesi, New Jersey'nin merkezine yürümesi ve New York'ta güvenliğe ulaşması için geçen üç haftalık bir seferin parçası olmuştur (Bluhm, 2023).

1.9. Ushant Savaşı (1778)

Ushant Muharebesi (Birinci Ushant Muharebesi olarak da bilinmektedir) 27 Temmuz 1778'de gerçekleşmiştir. Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında Fransız ve Britanya filoları arasında Ushant'ın 100 mil (160 km) batısında, bir adada gerçekleşmiştir. Fransa'nın kuzeybatı noktasından İngiliz Kanalı'nın ağzı "Ushant", "Ouessant"ın İngilizceye çevrilmiş telaffuzudur (Clowes, Markham, 1966).

Fransız komutana, bir filoyu ayakta tutmak için mümkünse savaştan kaçınma emri verilmiştir (Mahan, 2013:83). Britanyalılar, 9 Temmuz'da Spithead'den yola çıkan HMS Victory'de Amiral Augustus Keppel komutasındaki otuz gemi, dört firkateyn ve iki yangın gemisinden oluşan bir filoya sahiptir. 8 Temmuz'da Brest'ten yola çıkan Fransız filosunda ise Koramiral Comte d'Orvilliers komutasındaki otuz iki gemi, yedi firkateyn, beş korvet ve bir lugger bulunmaktadır. Keppel, 23 Temmuz öğlen saatlerinden hemen sonra Ushant'ın batısındaki Fransız filosunu görmüştür (Keppel, 1779; Syrett, 1998:40)

27 Temmuz'da sabah saat 6 sularında, Britanya filosu kabaca sıraya girmişken, Keppel, Sir Hugh Palliser komutasındaki birkaç mil ötedeki arka tümene rüzgâr yönünü takip etmesi emrini vermiştir. Sabah saat 9' da o zamana kadar rüzgâra karşı aynı yöne doğru birkaç mil hızla ilerleyen Fransızlar ilerlemelerini sürdürdükleri sırada rüzgâr değişmiş, Britanya ve Fransız filosu aralarındaki boşluğu kapatmasına neden olmuştur. Saat 10:15'te Britanyalılar, Fransızlarla aynı rotada ilerledikten bir süre sonra, rüzgâr yönündeki bir değişiklikte ani yağmur fırtınası olmuş saat 11 civarında hava açılmıştır. Rüzgârın güneybatıya doğru yönündeki değişimiyle d'Orvilliers'in gemilerine emir vererek reddetmeye çalıştığı Britanyalıları avantaj sağlamıştır. Gevşek bir düzenle Britanyalıları doğru ilerleyen Fransızlar, hafifçe rüzgâra doğru dönmüşlerdir. Fransız gemileri rüzgârdan birkaç derece uzakta konumlanmıştır ve d'Orvilliers, Fransız hattının Britanyalılardan biraz uzaklaşmasına neden olan yakın çekim emri vermiştir. Savaş saat 11:20'de hattaki dördüncü Fransız gemisi silahlarını kaldırabildiğinde başlamıştır. Salvosunu düşman amiral gemisine saklamak isteyen Keppel, altı Fransız gemisinin yan atışlarına karşılık verememiştir. d'Orvilliers'in bayrak gemisi olan 110 silahlı Bretagne ile çatışmaya girdikten sonra, Fransız hattındaki altı gemiye saldırmaya devam etmiştir (Syrett, 1998:41–43).

1.10. St. Lucia Savaşı (1778)

15 Aralık 1778'de gerçekleşen St. Lucia Muharebesi veya Cul de Sac Muharebesi, Amerikan Devrim Savaşı sırasında Batı Hint Adaları'ndaki St. Lucia adasında, Britanya Kraliyet Donanması ile Fransız Donanması arasında yapılan bir deniz savaşıdır (Orr, 2008:31).

Britanyalı Amiral Barrington, Fransız filosunun varlığına karşı Ariadne fırkateyni tarafından uyarılmış ve savaş hattını, Isis ve Venüs, Aurora ve Ariadne isimli dört fırkateynini rüzgâra doğru yaklaşan kıyıya yakın olması için düzenlemiştir ve amiral gemisi Galler Prensi'ni ise rüzgâr altı yönüne doğru yerleştirmiştir (Gardiner, 1996:88–91). 14 Aralık'ta Barrington tüm gün boyunca oluşturduğu savunma stratejisiyle, nakliyelerini körfezin içine ancak savaş hattının arkasına yerleştirmiştir. Ertesi gün saat 11:00'e gelindiğinde, nakliyelerin çoğu güvenli bir şekilde savaş hattının arkasında kalmıştır (Ekins, 1828:91).

15 Aralık saat 11:00'de Fransız Amiral d'Estaing, hattın on gemisiyle St. Lucia'ya yaklaşmış ve kıyı bataryalarından biri tarafından ateş açılmıştır. D'Estaing, Barrington'ı arkadan meşgul etmek için harekete geçmiş ve Britanyalıların iki kıyı bataryası tarafından desteklenmesiyle iki filo arasında "sıcak bir çatışma" yaşanmıştır (Gardiner, 1996:88–91). D'Estaing geri püskürtülmüş, ancak savaş hattında yeni bir düzen oluşturmayı başarmıştır. 16:00 saatlerinde d'Estaing, Barrington'un merkezine hattın on iki gemisiyle saldırarak saldırısını yenilemiştir. Ancak yine de Britanyalılar tarafından yoğun ateşe maruz kalmış ve Fransızlar sonunda ikinci kez püskürtülmüştür (Ekins, 1828:92–93).

1.11. Jersey Savaşı (1781)

Jersey Savaşı, Amerikan Devrim Savaşı'nın bir çatışmasıdır. 5 Ocak'ta 1.200 Fransız askeri Jersey'ye yola çıkmıştır. Yolculuk sırasında ikinci tümeden 400 Fransız askeri harap olmuş ve kayalarda kaybolmuştur; diğer tümenler gelmeyi başarmış ve sayılarını 1.400'e çıkarmışlardır. Sabahın erken saatlerinde, karanlığın örtüsü altında ve Britanya muhafızları tarafından fark edilmeden gelen Fransızlar, adanın valisi Binbaşı Moses Corbet'i yakalamış ve teslim olmaya zorlamıştır. Fransızlar Elizabeth Kalesi'ni ele geçirmeye çalışırken, Corbet'in imzalı teslimiyetini sağlamışlardır. Ancak teslimiyet, ateş açan ve Jersey Savaşı'nı tetikleyen Britanya birlikleri tarafından görmezden gelinmiştir. Jersey'nin Fransa tarafından yönetilmesi gerektiğine inanan ve Britanya yönetiminin Fransa ile Amerika arasındaki nakliye yollarına getirdiği tehditten rahatsız olan Fransızlar, 6 Ocak 1781'de adayı işgal etmişlerdir. Jersey Savaşı, 78. Highlander Alayının ilk çatışması olmuştur. 1779'da sadece iki yıl önce adadaki bir Fransız girişimi sırasında Jersey'nin savunmasına katılmışlardır. 6 Ocak'ın erken saatlerinde Fransız işgali konusunda uyarılan Binbaşı Francis Peirson, adaya yayılan 78. Highlanders'ı göndermiştir. Britanyalılar işgalci Fransızlardan çok daha fazla sayıda olmuş ve Fransızları yenmek için Britanya birliklerinin sadece üçte birinin gerekli olacağı bildirilmiştir. Avenue du Marché'ye doğru ilerlerken, Binbaşı Francis Peirson göğsüne isabet eden bir misket topu tarafından öldürülmüştür. Britanya Ordusu'nun kaybetmesine rağmen, birlikler bastırılmıştır. Fransız komutan Baron Philippe de Rullecourt yaralandıktan sonra Fransız askerleri kaçmaya başlamıştır. Britanyalılar sadece on beş kayıp vermiş ve 600 Fransız askerini esir almıştır. Fransızlar, daha sonra yaralanmalarından ölen de Rullecourt da dahil olmak üzere 79 adamını kaybetmiştir. Corbet, askeri mahkeme tarafından şüpheli bir hain olarak yargılanmış, ancak karar sonuçsuz kalmış, Teğmen-Vali olarak görevden alınmıştır. Adanın savunması sonraki yıllarda ağır bir şekilde güçlendirilmiş, 1940'ta Manş Adaları'nın Alman işgaline kadar hiçbir işgal girişiminde bulunulmamıştır (URL 11).

1.12. Yorktown Kuşatması (1781)

26 Eylül'de, George Washington'a Chesapeake Körfezi'nin kuzey ucundaki Elkton kasabasında topçular, kuşatma araçları ve bazı Fransız piyade ve saldırı birlikleri ile yapılan nakliyelerle 7.800 Fransız, 3.100 milis ve 8.000 Kıtaldan oluşan bir ordunun komutası verilmiştir (Lengel, 2005:337)

28 Eylül'de Washington, orduyu Williamsburg'dan Yorktown'u kuşatmak için yönlendirmiştir (Davis, 2007, s. 189). Cornwallis, Gloucester Point'teki York Nehri'nin darlıklarını kaplayan pillerle birlikte toprak işleriyle birbirine bağlanmış yedi tahkimlenmiş mevzi ve topçulardan oluşan bir zincire sahiptir. O gün Washington, Britanya savunmasını yeniden araştırmış ve boyun eğmeleri için bombardımana tutulabileceklerine karar vermiştir. Amerikalılar ve Fransızlar, 28 Eylül günün gecesini açıkta uyuyarak geçirirken, işçi grupları bataklık üzerinde köprüler inşa etmişlerdir. Amerikan askerlerinden bazıları yemek için yaban domuzlarını avlamıştır (Davis, 2007:193–194; Lengel, 2005:337)

29 Eylül'de Washington ordusu Yorktown'a yaklaştırmış ve Britanya topçuları piyadelere ateş açmıştır. Gün boyunca, birkaç Britanya topu Amerikan birliklerine isabet etmiş, ancak çok az kayıp vermiştir. Amerikan tüfekçileri ve Alman paralı birlikleri olan Hessianlar arasında da çatışmalar yaşanmıştır. Cornwallis, Clinton'dan bir hafta içinde 5.000 kişilik yardım gücü sözü veren bir mektup almış ve hatlarını sıkılaştırmak istediği için kuvvetlerinin kasabayı hemen çevreleyen toprak siperleri ile işgal etmesini sağlamak istemiştir ancak bu birlikleri geri çağırmak zorunda kalmıştır. Bunun sonucunda Amerikalılar ve Fransızlar terk edilmiş savunmaları işgal ederek topçu bataryalarını orada kurmaya başlamışlardır. Britanya dış savunması ellerine geçen müttefik mühendisler topçu bataryaları için pozisyon belirlemeye başlamışlardır. Çalışmalarını geliştirmişler ve siperlerini derinleştirmişlerdir. Yanı sıra Britanyalılar da savunmalarını geliştirerek çalışmalar yapmışlardır (Davis, 2007:195–199; Lengel, 2005:337).

9 Ekim'e gelindiğinde, tüm Fransız ve Amerikan silahları yerinde mevzilenmiş, Amerikan silahları arasında üç adet yirmi-üç librelilik top, üç adet onsekiz librelilik top, iki adet sekiz inçlik howitzer tip top (203mm) ve altı adet havan topu vardır. Saat 15:00'te, Fransız topları yoğun yayılım ateşini açmış ve Britanya firkateyni HMS Guadeloupe'u York Nehri boyunca yakalanmasını önlemek için hareket ettirilmiştir. Saat 17.00'de ise Amerikalılar ateşe başlamış, Washington ilk topu ateşlemiştir. Efsaneye göre bu atış Britanya subaylarının yemek yediği bir masaya çarpmıştır. Fransız-Amerikan silahları Britanya savunmasını parçalamaya başlamıştır. Washington, Britanyalıların tamir yapamaması için silahların bütün gece ateşlenmesini emretmiştir. Tüm Britanya silahları kısa sürede susturulmuş, çadırlarını siperlerine yerleştirenlerin yanı sıra savaş alanından kaçan çok sayıda asker de mevcuttur. Bazı Britanya gemileri de kasaba boyunca limana uçan top mermileri tarafından hasar görmüştür (Davis, 2007:217–219).

16 Ekim sabahı daha fazla müttefik topu sıralanmış ve ateş yoğunlaşmıştır. Cornwallis çaresizlik içinde birliklerini York Nehri üzerinden Gloucester Point'e tahliye etmeye çalışmıştır. Gloucester Noktası'nda, birlikler müttefik hatlarını kırıp Virginia'ya kaçabilme ve ardından New York'a yürüyebilme imkânı yakalamıştır. Bir tekne dalgası karşıya geçmeyi başarmış ancak daha fazla asker almak için geri döndüklerinde bir fırtına çıkmış ve tahliyeyi imkânsız hale getirmiştir (Davis, 2007:235–237).

Müttefiklerden Yorktown'a yapılan ateş, yeni topçu parçaları hatta katıldığı her zamankinden daha ağır bir hal almıştır. Cornwallis o gün subaylarıyla konuştu ve durumlarının umutsuz olduğu kararını vermişlerdir. 17 Ekim sabahı bir davulcu ortaya çıkmış, ardından beyaz mendil sallayan bir subay gelmiştir. Bombardıman sona ermiş ve subayın gözleri bağlanarak Fransız ve Amerikan hatlarının arkasına yönlendirilmiştir. Moore House'da 18 Ekim'de Yarbay Thomas Dundas ve Binbaşı Alexander Ross (Britanyalıları temsil eden) ile Yarbay Laurens (Amerikalıları temsil eden) ve Marquis de Noailles (Fransızları temsil eden) arasında müzakereler başlamıştır. Washington, Fransızlar ve Amerikalılar arasında son dakikada hiçbir şeyin dağılmadığından emin olmak için, teslim olma sürecinin her adımında Fransızlara eşit pay verilmesini emretmiştir. Saat 14:00'te müttefik ordusu Britanya mevzilerine girmiştir (Davis, 2007:255; Davis, Hirshler, Troyen, 2003:342; Fleming, 2009:16).

Britanyalılar, ordunun bayraklar dalgalanarak, süngüleri sabitlenmiş ve grubun galiplere bir haraç olarak Amerikan veya Fransız melodisi çalmasıyla dışarı çıkmasına izin verecek geleneksel savaş onurlarını talep etmiştir. Ancak Washington, bir yıl önce Charleston kuşatmasında mağlup edilen Amerikan ordusunun talep ettikleri onurlarını reddettikleri için Britanyalıları bu onurunu vermeyi reddetmiştir. Sonuç olarak, Britanya ve Alman paralı birlikleri Hessianlar bayraklar ve tüfekler omuzlanmış olarak yürürken, grup "Britanya veya Alman marşı" çalmaya zorlanmıştır. Amerikan tarih kitapları, Britanya bandosunun "The World Turn'd Upside Down" şarkısını çaldığı efsanesini anlatmaktadır ancak hikâyenin uydurma olabileceği düşünülmektedir (URL 12; URL 13; URL 14; Kennedy, Cohen, 2018:153).

Cornwallis, bir hastalığı olduğunu öne sürerek teslim törenine katılmayı reddetmiştir. Bunun yerine, Tuğgeneral Charles O'Hara Britanya ordusunu sahaya sürmüştür. O'Hara önce başını sallayan ve Washington'u işaret eden Rochambeau'ya teslim olmaya çalışmıştır. O'Hara daha sonra kılıcını Washington'a sunmuş o da reddetmiş ve ikinci komutanı Benjamin Lincoln'e işaret etmiştir. Teslim olma sonunda Lincoln, Cornwallis'in yardımcısının kılıcını kabul ettiğinde gerçekleşmiştir (Davis, 2007:265; Lengel, 2005:343; Manning, 2016).

Subaylar, askerler, askeri malzemeler ve kişisel mülkler için teslim olma şartlarını ve koşullarını özetleyen teslimiyet maddeleri 19 Ekim 1781'de imzalanmıştır. İmzalayanlar arasında Washington, Rochambeau, Comte de Barras (Fransız Donanması adına), Cornwallis ve Kaptan Thomas Symonds (mevcut kıdemli Kraliyet Donanması subayı) vardır. Cornwallis'in Britanya askerleri savaş esiri ilan edilmiş, Amerikan kamplarında iyi muamele sözü verilmiş ve subayların şartlı tahliye edildikten sonra evlerine dönmelerine izin verilmiştir (Lengel, 2005:342; Morrissey, 1997:73).

2. Eserlerin betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmesi

Yaşadığı dönemde “vatansever-sanatçı” olarak adlandırılan John Trumbull (1756–1843), 1775-1777 yılları arasında Kıta Ordusu'nda görev yapmıştır. Daha sonra görevinden istifa etmiş ve 1780'de Benjamin West ile çalışmak için Londra'ya ve Paris'e gitmiştir, her iki başkentte de çağdaş tarih resimlerinden ilham almıştır. Trumbull, bağımsızlık mücadelesindeki çatışmaların kritik olaylarına dayanan bir dizi kompozisyonla ölümsüzleştirme planıyla ABD'ye dönmüş ve böylece yeni ulus için yeni bir ikonografi yaratmıştır. Devrim Savaşı'nın kutlama görüntüleriyle tanınmış ve nihayetinde birden fazla versiyondan oluşan sekiz farklı sahneyi tamamlamıştır. Eserlerinde, aralarında William Howe, Henry Clinton, Israel Putnam ve William Prescott'un da bulunduğu Silahlı askerlerin çoğu tanımlanabilmektedir. Çatışmanın her iki tarafındaki beyaz subayların çoğunun isimleri kaydedilirken, daha yakın tarihli araştırmalar, özellikle sağda bir tüfek tutan Siyah adam olmak üzere diğer bazı figürlere odaklanmıştır. O gün hizmet ettiği bilinen Afrikalı Amerikalı askerlerden ikisi Salem Poor veya Peter Salem olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte, figürün, önünde kılıçla duran tüylü şapkalı subay Teğmen Thomas Grosvenor'un köleleştirilmiş bir adamı olan Asaba'yı temsil etmesi daha muhtemel görünmektedir (Davis, Hirshler, Troyen, 2003; Kelley, Lewis, 2005:98).

Resim 1. John Trumbull, General Warren'ın Bunker Tepesi Savaşı'ndaki Ölümü, Haziran 17, 1775, 1786, tuval üzerine yağlıboya, 50,16 x 75,56 cm, Museum of Fine Arts Boston, Boston. (URL 27)

Trumbull, bu eserinde (Resim 2) Kanada'da Britanyalılara karşı Amerikan seferindeki bir kahramanın ölümünü anmaktadır. Eserdeki diyagonal kompozisyon, açık ve koyu kontrastları, parlak renklerin kullanımı ve hareketin resim yüzeyine yakın tasviri, dramayı daha da arttırmaktadır. Tümgeneral Richard Montgomery bir kar fırtınası sırasında Quebec'e girmeye çalışmış, ancak ordusunun bir kısmı firar ettikten sonra, Britanya ve Kanada birlikleri Amerikalıları pusuya düşürmüştür. Bir top patlamasıyla yaralanan Montgomery, Matthias Ogden'in kollarında ölmektedir. Karla kaplı toprak, yaprakları soyulmuş ağaçlar ve gecenin kasvetli karanlığı, Amerikan askerlerinin keder ve şokunu gözler önüne sermektedir (URL 15).

Resim 2. John Trumbull, Quebec Saldırısında General Montgomery'nin Ölümü, Aralık 31, 1775, 1786, tuval üzerine yağlıboya, 62,5 x 94 cm, Yale University Art Gallery, New Haven. (URL 15)

Emanuel Leutze (1816-1868), 25 Aralık 1776'da Trenton'da Washington'un Hessenlilere saldırısını tasviriyle Amerika'da ve Almanya'da büyük bir başarı kazanmıştır. Leutze bu konunun ilk versiyonuna (Resim 3) 1849'da başlamıştır. 1850'de stüdyosunda çıkan bir yangında hasar görmüş ve restore edilip Bremen Kunsthalle tarafından satın alınmasına rağmen bina 1942'de bir bombalı saldırıda yıkılmıştır. Leutze, daha sonra 1851 Ekim'inde New York'ta sergilenen konunun diğer versiyonuna (Resim 4) başlamıştır. Bu gösterimde Marshall O. Roberts, tuvali o zamanlar oldukça yüksek bir miktar olan 10.000 \$ karşılığında satın almıştır. 1853'te Knoedler sanat galerisi bu eserin bir gravürünü yayınlamıştır. Bununla birlikte pek çok sanatçının bu eserin kopyasından oluşan pek çok çalışması vardır (URL 16).

Resim 3. Emanuel Leutze, Delaware'ı Geçen Washington, 1850, tuval üzerine yağlıboya, 365,7 x 640,9 cm, Kunsthalle Bremen, Bremen. (URL 28)

Resim 4. Emanuel Leutze, Delaware'ı Geçen Washington, 1851, tuval üzerine yağlıboya, 378.5 x 647,7 cm, Metropolitan Museum of Art, New York. (URL 29)

Resim 5'te Trumbull; Princeton, New Jersey savaşındaki birçok anı betimlemektedir. Merkezde, kuşatılmış adamlarından kopmuş Tuğgeneral Hugh Mercer, altında ölmekte olan atı ile bir Britanya süngüsünden ölümcül darbeyi beklemektedir. Orta mesafede, General George Washington; kahverengi bir at üzerinde, yanında Dr. Benjamin Rush, birliklerini toplamak için sahaya hücum etmektedir. Trumbull, bu sahnenin daha önceki bir yağlıboya taslağında yükseltilmiş olan Mercer'in atının başının konumunu indirerek, odağı Mercer'in ölümünden, cesareti Amerikan ordusuna çok önemli bir zafer kazandıran başkomutan'a kaydırmıştır (URL 17).

Resim 5. John Trumbull, General Mercer'in Princeton Savaşı'nda Ölümü, Ocak 3, 1777, 1789 ya da 1839, tuval üzerine yağlıboya, 53.3 x 78,1 cm, Yale University Art Gallery, New Haven. (URL 17)

Junius Brutus Stearns (1810-1885), Brandywine Savaşı'nda Washington ve Lafayette adlı eserinde (Resim 6), Devrim Savaşı'nda ABD'nin o zamanki başkenti olan Philadelphia'nın kontrolü için yapılan önemli bir savaşı tasvir etmektedir. Çevredeki bölge hakkında daha az bilgili olan General Washington, Brandywine Nehri'ni Washington'un bilmediği daha kuzey bir yerde geçmeyi ve savaşı kazanmayı başaran Britanyalı General Howe tarafından alt edilmiştir. Bu zafer, Philadelphia'nın nihai Britanya işgaline yol açmıştır. Brandywine Muharebesi aynı zamanda Marquis de Lafayette'in muharebeyi gördüğü ve bu eserde tasvir edildiği gibi bacağından yaralandığı ilk muharebedir (URL 18).

Resim 6. Junius Brutus Stearns, Brandywine Savaşı'nda Washington ve Lafayette, 1848, tuval üzerine yağlıboya, 82,6 x 108 cm, Özel Koleksiyon. (URL 18)

20-21 Eylül 1777 gecesi, bir grup Britanya askeri, günümüzün Pensilvanya eyaletinin Malvern kenti yakınlarındaki bir alanda kamp kuran Kıta Ordusu birliklerine sürpriz bir saldırı başlatmıştır. Paoli Savaşı olarak bilinen mücadelede, Britanya hafif piyadeleri ve hafif ejderha olarak bilinen süvarileri ile Pennsylvania Tuğgenerali Anthony Wayne'in kaçan birliklerine ağır kayıplar verdirmiştir. İrlandalı bir sanatçı ve savaş gazisi olan Britanya Ordusu hafif piyade Teğmen Richard St. George Mansergh, bu eseri (Resim 7) 1782'de Paoli'de yaşadığı şiddeti ve travmayı hatırlamak için İtalyan sanatçı Xavier della Gatta (1758-1828)'yı görevlendirmiştir (URL 19).

Sol alt plandaki at sırtında olan dört İngiliz süvarisi, 16. Hafif süvari (British Light Dragoons) üyeleridir. Uzun çelik kılıçlarını Paoli'de yıkıcı bir etki yaratmak için kullanılmıştır. Bir süvari ise Pensilvanya askerine saldırdığı sırada kılıcını kaldırmaktadır. Bu sahnenin yanında ise St. George'un arkadaşı Martin Hunter, yaralı elini bir bandajla sarmaktadır. Hunter, anılarında Paoli'deki yakın dövüşü hatırlamış: "Kampa girer girmez sağ elimden bir kurşun yedim. Orada bulunan adamı yanımda gördüm ve ateş ettiğinde ona doğru koşuyordu. Hemen infaz edildi" ifadelerini kullanmıştır. Bu sahnenin sağ kısmında, eserin merkezinde ise Yüzbaşı Patrick Ferguson'un bir grup tüfekçisi, yeşil paltolar giymekte ve 25 inçlik uzun süngülerle arkadan doldurmalı tüfeklerini taşıyarak Paoli'deki saldırıyı yönetmeye yardım etmektedirler. Bu sahnenin altında yerde yatmakta olan figür ise 40. Alayın hafif bölüğünün İrlandalı komutanı Yüzbaşı William Wolfe'dur. Birliklerini Paoli'de yönetirken ölmüştür. Wolfe'un hemen yanında Amerikalı Tuğgeneral Anthony Wayne'in birlikleri, Paoli'deki kamplarını savunmak için çabalamaktadır. Pensilvanyalılar tüfeklerini ateşlemişlerdir, ancak ortaya çıkan parlamalarla İngilizler daha efektif bir saldırı gerçekleştirmiştir. Wayne, birliklerini tam bir yenilgiden kurtarmak için geri çekilmiştir. Paoli Savaşı, aynı zamanda "Paoli Katliamı" veya "Wayne'nin Olayı" olarak da tanımlanmaktadır. Eserin sağ paneli boyunca ele alınan Wayne'in birlikleri, kamplarında bir orman hattı boyunca çadır yerine, "perde" veya "kabin" olarak da adlandırılan çalı kulübeleri inşa etmişlerdir. Bu kulübeler rüzgâr ve yağmurdan bir miktar koruma sağlamıştır. Hem Washington'un hem de Howe'un birlikleri, Philadelphia Harekâtı sırasında çadır taşıyan bagaj vagonlarının yakınlarda olmadığı zamanlarda geçici çalı kulübe kampları inşa etmişlerdir. Kendisi hem bir sanatçı hem de bir gazi olan komisyoner Richard St. George, Paoli'yi "kanlı bir noktürn sahnesi" olarak hatırlamakta ve savaşın ayrıntılı tablosunun oluşturulmasına yardımcı olmuştur. Sanatçı resminin sağ alt köşesine adını ve tarihi atmıştır. Richard St. George, savaş zamanı hizmetinden sonra İtalya'ya gitmiş ve Xavier della Gatta'ya bu tabloyu yaratmak için gereken görgü tanığı ifadesini sunmuştur. Yaşadığı travmayı hatırlamak için konuyu bir başka sanatçıya ele aldırması ve belki bu yönde terapiye gitmesi araştırma açısından farklı bir sonuç göstergesi olabileceği düşünülmektedir (URL 19; URL 20).

Resim 7. Xavier della Gatta, Paoli Savaşı, 1782, kâğıt üzerine guaj, Museum of the American Revolution, Philadelphia. (URL 19)

Xavier della Gatta tarafından 1782'de yaratılan bir diğer tablo ise, Amerikan Devrim Savaşı'nın Philadelphia Harekatı'nın bir parçası olan 1777 Germantown Savaşı'nı canlı ve doğru bir şekilde tasvir etmektedir. Ancak Della Gatta, Amerika'ya asla ayak basmadığı bilinmektedir. 4 Ekim 1777'de yapılan Germantown Muharebesi'nden bir sahnenin tasvir edildiği bu eserde (Resim 8) ilk olarak sol planda General Washington'ın kuvvetleri görülmektedir. Pennsylvania, Maryland ve Delaware'den gelen alaylar, Germantown'daki saldırıyı yönetmişlerdir. Washington'un toplam saldırı gücü Pennsylvania, Maryland ve New Jersey'den yaklaşık 8.000 Kıta Ordusu askeri ve 3.000 milis içermektedir. Ön planda at sırtındaki subayın General Sir William Howe olduğuna inanılmaktadır. General Martin Hunter'a göre General Howe, İngiliz hafif piyadelerinin Washington ordusundan çekildiğini görünce, "Hafif Piyade, Utan! daha önce geri çekildiğini hiç görmedim!" şeklinde haykırmıştır. Buradan hareketle Howe, 8.000 askerini toplayarak ve Philadelphia'dan takviye kuvvet çağırarak Amerikan Ordusunu geri çekilmeye zorlamıştır. Arka planda ise Germantown'ın kuzeybatısındaki Beggarstown köyü görülmektedir. Washington ordusu, 4 Ekim'de Beggarstown ile Germantown'u birbirine bağlayan, şimdi Germantown Bulvarı olarak adlandırılan ana yolda İngilizlere saldırmıştır. Eserin merkezindeki ana yol boyunca ele alınan hafif piyade birliklerine siyahi bir trompetçi liderlik etmektedir. İngiliz Ordusuna katılmak için kölelikten kaçan bir adam olabileceği düşünülmektedir. Bu dönemde köleleştirilmiş birçok erkek ve kadın, İngiliz Ordusunu özgürlüğe giden bir yol olarak görmüştür. Orduyu takip edenler, subay hizmetlileri, çamaşırhaneler dahil olmak üzere çeşitli pozisyonlarda görev almışlardır. İngiliz Ordusunun kampta ve savaş alanında emirlerini iletmesine yardımcı olmak için bu trompetçi gibi birkaç kişi müzisyen olarak görev yapmıştır. Cliveden'in bahçe duvarlarının hemen önünde yine siyahi bir figür öne çıkmaktadır. Afrika kökenli bu vagon sürücüsü, İngiliz hafif piyadelerini tıbbi tedavi için Philadelphia'ya tahliye etmektedir. Richard St. George da Germantown'daki savaş alanından kurtarılıp bu tip arabalar ile şehre götürüldüğü bilinmektedir. Görgü tanıkları, yaralıları Germantown'dan Philadelphia'daki derme çatma hastanelere getirmenin 200 vagon yükü aldığını bildirmiştir. Panelin sağ kısmındaki tuğla bina, İngiliz 40. Alayından askerlerin, dünyanın en kanlı çatışmalarından bazılarında saldıran Kıta Ordusunu durdurduğu Philadelphia'lı avukat Benjamin Chew'in evi olan Cliveden'in temsilidir. Cliveden'in gerçek boyutları eserdeki ölçülerine kıyasla oldukça büyüktür. Eserde bu binaya Yarbay Thomas Musgrave komutasındaki 40. Alay'ın girip bu alanı savunmaya hazırlandığını gösterilmektedir. 40. Alay, Cliveden'i yaklaşık iki saat boyunca yoğun topçu ateşinden ve 10 piyade saldırısından korumuştur. İngiliz Ordusu hafif piyade Teğmen Richard St. George Mansergh İrlandalı bir sanatçı ve savaş gazisi olan St. George, bu tabloyu 1782'de İtalyan ressam Xavier della Gatta'ya yaptırmıştır. Eserin alt planında Onbaşı George Peacock, yaralı Richard St. George'u savaş alanından kurtarmaktadır. St. George, kahramanca çabası için Peacock'a bir onbaşının üç yıllık maaşına eşdeğer 50 gine (altın para) hediye etmiştir. St. George, savaşın ilk anlarında yaşamış olduğu bu travmatik kafa yaralanmasının ardından, hayatının geri kalanında bu yaranın uzun vadeli sonuçlarıyla mücadele etmiştir (URL 21; URL 22;)

Resim 8. Xavier della Gatta, Germantown Savaşı, 1782, kâğıt üzerine guaj, Museum of the American Revolution, Philadelphia. (URL 22)

Bu dramatik eserde (Resim 9), 28 Haziran 1778'de Monmouth County, Freehold yakınlarında meydana gelen bir çatışma tasvir edilmektedir. Kalabalık ve hareketli çalışmanın merkezinde, kılıcını kaldırmış kahverengi bir atın üzerinde oturan George Washington görünmektedir. Beyaz atlı General Charles Lee, Washington'un solunda, Washington'un hemen arkasında kırmızı üniforma klapaları olan Marquis de Lafayette ve onun arkasında şapkasında beyaz bir tüy olan Alexander Hamilton bulunmaktadır. Baron von Steuben, kompozisyonun en sağ kenarında, tüylü metal bir miğfer takmaktadır. General Lee'nin solunda ve çevresinde, süngülerle tüfekler taşıyan, resmi olmayan giysiler içinde büyük bir milis grubu izlenmekte. Aralarından biri küçük bir havuzdan su almaya çalışırken ön planda görünmektedir. Havuzun sağında elinde tüfek tutan başka bir erkek yine şapkasıyla su doldurmaktadır. Onun arkasında sağda, bir milis tarafından desteklenen yaralı bir asker görülmektedir. Bir topçu tugayı, Washington'un arkasındaki uzaklardaki bir tepeye doğru ilerlemektedir. Ana Amerikan ordusu, düzenli bir şekilde, uzak mesafede, tuvalin en sağ köşesinde görünmektedir (Lender, Stone, 2016:218; URL 23).

Resim 9. Emanuel Leutze, Washington, Askerleri Monmouth'ta Topluyor, 1851-54, tuval üzerine yağlıboya, 132,1 x 221 cm, Monmouth County Historical Association, New Jersey. (URL 23)

Theodore Gudin (1802-1880) tarafından ele alınan bu eserde (Resim 10), sol planda Britanya Filosu izlenmektedir. Eserin merkezinde Koriyamiral Comte d'Orvilliers'in bayrak gemisi izlenmektedir. Rüzgârın güneybatıya doğru yönündeki gelmesiyle d'Orvilliers'in gemilerine emir vererek saldırıya geçmektedir. Salvosunu düşman amiral gemisine saklamak isteyen Britanyalı Amiral Augustus Keppel, altı Fransız gemisinin yan atışlarına karşılık verememiştir. d'Orvilliers'in bayrak gemisi olan Bretagne ile çatışmaya girdikten sonra, Fransız hattındaki diğer gemilere saldırmaya devam etmektedir (Syrett, 1998).

Resim 10. Théodore Gudin, Ushant Savaşı (1778), 1839, tuval üzerine yağlıboya, 250 x 350 cm, Musée National de la Marine, Paris. (URL 30)

Dominic Serres (1722-1793) tarafından ele alınan bu deniz savaşında taraflar detaylıca ele alınmıştır. Fransa, 1778'de Amerikan Devrim Savaşı sırasında Amerikan isyancılarıyla ittifak kurduğunda, Batı Hint Adaları'ndaki deniz başkomutanı Tuğamiral Samuel Barrington, Fransız adası St Lucia'ya karşı hızla sefere çıkmıştır. 12 Aralık'ta yelken açarak adamlarını adanın batı tarafındaki, kaygısızca konuşlanmış Fransız kuvvetlerinin bulunduğu Grand Cul de Sac sahillerine indirmiştir. Barrington, karaya çıkmayı ve nakliyyeyi korumak için gemilerini körfezin ağzındaki savunma hattına demir atmıştır. Birlikler iç kısma doğru hızlı bir ilerleme kaydetmişler ve adanın büyük bir bölümü, 15 Aralık günü öğleden sonra güven altına alınmıştır. Amiral d'Estaing ve komutasındaki 12 gemisini içeren Fransız

Batı Hint Adaları filosu bu süreçte ortaya çıkmış, Britanya filosunu yerinden etmek ve kıyıya sığınan nakliye araçlarını yok etmek için hemen saldırıya geçmişlerdir. Ancak Barrington gemilerini iyi yerleştirmiştir ve bu kısa saldırıyı geri püskürtmekte hiç zorluk çekmemiştir. D'Estaing daha sonra ayın 17'sinde, Grand Cul de Sac'ın hemen kuzeyindeki bir koyda 7000 asker çıkarmış, ancak daha yüksek Britanyalı mevzilerine hücum etme girişimleri ağır can kaybıyla geri püskürtülmüştür. 29 Aralık'a kadar uygun saldırı koşulu bekleyen d'Estaing, rüzgâr ve koşulların elverişsizliği nedeniyle adayı terk etmiş ve güç durumdaki Fransız valisi ertesi gün teslim olmuştur. Eserin sağında (Resim 11), Grand Cul de Sac'ın güney noktası bulunmakta, liman bölgesi görünümündeki 'Galler Prensi', Britanya hattının en kıç tarafında demirli vaziyettedir. Sadece önde gelen üç Britanya gemisi hareket halinde ve rüzgâr koşulları, Fransız hattını en kıç gemilerle çarpışmadan önce ayrılmaya zorlamaktadır. Solda, Amerikan isyancı güçlerinin bayrağını ve 'Yıldızlar ve Çizgiler'in ilk formlarını taşıyan birkaç küçük gemi mevcuttur (URL 24).

Resim 11. Dominic Serres, Barrington'ın St Lucia'daki Savaşı, 15 Aralık 1778, 1780, tuval üzerine yağlıboya, 104,2 x 184,1 cm, National Maritime Museum, Greenwich. (URL 24)

ABD doğumlu ressam John Singleton Copley'in binalarla çevrili küçük bir meydanda dramatik bir savaş sahnesini gösteren bu büyük yağlı boya tablosunun (Resim 12) merkezinde, kırmızı üniformalı Britanya askerlerin, yaralı liderleri Binbaşı Francis Peirson'ın (1757-1781) vücudunu desteklediği görülmektedir. Peirson'ın kana bulanmış beyaz gömleği, askerlerin parlak kırmızı ceketleri arasında öne çıkmakta, onu büyük, dalgalı bir Union Jack bayrağının altında tutmaktadırlar. Arkasında birliklerin sarı renkli alay bayrağı dalgalanırken, sadece üst köşedeki küçük Union Jack görülmektedir. Sağ ön planda, bir anne, bir bebek ve bir çocukla savaş alanından kaçmaya çalışmaktadır. Bayrağın altında ise altın bir heykel detayı görülmektedir. Merkezdeki grubun solunda, görünüşe göre Peirson'ı öldüren Fransız kuvvetlerine ateş açan üniformalı bir siyah adam izlenmektedir. Kırmızılara bürünmüş Britanya askerlerinden oluşan bir kalabalığın ortasındaki bu adam; lacivert bir yelek, gümüş apoletler ve çeşitli renklerde devekuşu tüyleriyle süslenmiş kendine özgü bir şapka giymiş olarak tasvir edilmiştir. Siyah adamın amaçlanan kimliği ve portrenin dayandırılmış olabileceği gerçek bir kişinin olası kimliği bilinmemektedir. Copley'in çağdaşlarının çoğu köle sahibi ya da Britanya'daki evlerinde Siyah hizmetçileri olmuştur. Copley'nin ise Boston Massachusetts'deki kendi ailesinin evlerinde köleleştirilmiş bir Afrikalı çocuğa sahip olduğu bilinmektedir (URL 25).

Resim 12. John Singleton Copley (1738-1815), Binbaşı Peirson'ın Ölümü, 1783, tuval üzerine yağlıboya, 251,5 x 365,8 cm, Tate, Londra. (URL 25)

John Trumbull'un bu eseri (Resim 13), Washington Capitol'deki lobide sergilenmektedir. Bu resmin konusu, Devrim Savaşı'nın son büyük kampanyasını sona erdiren Britanya ordusunun 1781'de Yorktown, Virginia'da teslim olmasıdır. Kara bulutlarla dolu mavi gökyüzü ve kırık top, bu olaya yol açan savaşları göstermektedir. Eylül ayı başlarında, 7.000 kişilik bir kuvvetle yerleşik olan Cornwallis, denizden kurtarılmayı ummuş, ancak Britanya gemileri bir Fransız filosu tarafından püskürtülmüştür. General Washington birkaç hafta içinde çok daha büyük bir orduyu konuşlandırmış ve topçuları Ekim ayı başlarında Britanya mevzilerini bombalamıştır. Amerikan ve Fransız birlikleri iki Britanya kalesini ele geçirdikten sonra, Cornwallis 19 Ekim'de teslim olmuştur. Sahnenin ortasında, Amerikalı General Benjamin Lincoln beyaz bir ata binmiş görünmekte, sağ elini, arka plana doğru uzanan uzun birlik hattına liderlik eden teslim olan Britanya subayının taşıdığı kılıca doğru uzatmaktadır. Solda, Fransız subaylar, kraliyet Bourbon ailesinin beyaz bayrağının altında ayakta ve ata binmiş vaziyette görünmektedir. Sağda, Yıldızlar ve Çizgiler'in altındaki Amerikan subaylarının aralarında Marquis de Lafayette ve ressamın kardeşi Albay Jonathan Trumbull da bulunmaktadır. Kahverengi bir ata binen General George Washington, Lord Cornwallis'in kendisi teslim olmak için hazır olmadığı için arka planda kalmıştır (URL 26). Avrupa'daki yılları boyunca Trumbull, Cornwallis'in Yorktown'daki teslimiyetinde bulunan birçok İngiliz ve Fransız subayıyla tanışmıştır. Gelecekteki çalışmalarında içinde kullanacağı bir grup portresi kompozisyonu için model bulma fırsatını yakalamıştır (Murray, 2015:156).

Resim 13. John Trumbull, Lord Cornwallis'in Teslim Olması, 1826, tuval üzerine yağlıboya, 370 x 550 cm, United States Capitol, Washington. (URL 26)

SONUÇ

Bu araştırmada komutanların savaş alanlarında grup portrelerinin yanı sıra komutanların hayatını kaybettiği anlar da eserlerde gözlenmiştir. Ölen bu komutanlar eserlerde kahramanlaştırılarak dramatize edilmiştir. John Trumbull bu kapsamda öne çıkan sanatçılar arasındadır. Joseph Warren, Richard Montgomery Hugh Mercer gibi önemli liderler Trumbull'ın eserlerinde bu şekilde kahramanlaştırıldığı liderler arasındadır. Trumbull aynı zamanda Lord Cornwallis'in Teslim Olması eserinde rakip ordunun komutanlarının teslim olduğu anları da eserine yansıtmıştır.

İncelenen eserler bu savaş sahnesi tasvirlerinden kimileri müzelerde sergilenirken kimisi de devlet binasında sergilenmektedir.

Özellikle John Trumbull'un panellerindeki kompozisyonlarda teatral bir hava oluşturulmuş, ön plandaki figürler sanki bir spot ışığı altında bulunuyormuş ve olay örgüsü bu ışık altında izleyiciye aktarılmış izlenimi vermektedir. Aynı zamanda sanatçının bu olay örgüsünü tamamlama adına figürlerin arka planında oldukça koyu renk tonları ele aldığı gözlenmiştir.

Ele alınan eserlerin çoğunda tarafların bayrak ve sancakları canlı renkler ile detaylıca ele alınmıştır. Bu bayraklar kimi zaman ön planda askerler arasında konumlandırılırken kimi zaman ordu içerisindeki subayların arasında arkaplandaki atmosferi tamamlayacak şekilde konumlandırılmıştır.

Savaş resimlerinin değerlendirildiği ilgili dönemde siyahi insanlar köle olarak kullanılmakta ve bu insanlar savaşı kölelikten kurtuluş yolu olarak görmekte, savaş alanlarında görev almaktadırlar. Xavier della Gatta, Paoli Savaşı adlı eserinde siyahi insanlara hem ön planda ele almış hem de eserin içerisinde küçük ama detay barındıran bir unsur olarak yer vermiştir.

Sanatçılar kara ve deniz savaşlarında rakiplerin stratejik kararlarını eserlerinde yer vermiştir. Kara savaşlarında liderler stratejileri ile kimi zaman rakip mevzileri kendileri lehine kullanmıştır. Yanı sıra kara savaşları kimi zaman açık kırsal alanlarda gerçekleşirken kimi zaman da küçük meydanlarda gerçekleşmiştir. Sanatçılar her iki kompozisyonda olay örgüsünü ve figürleri açık bir şekilde izleyiciye sunmaktadır. Deniz savaşlarında ise rüzgârın ani değişimi savaşın gidişatını değiştirmiştir. Buradan hareketle Théodore Gudin'in Ushant Savaşı isimli eserindeki gibi rüzgârın deniz ve gemiler üzerindeki etkisiyle deniz savaşları da detaylı bir şekilde irdelenmiştir.

Hem bir sanatçı hem de bir gazi olan komisyoner Richard St. George yaşadığı travmayı hatırlamak için konuyu bir başka sanatçı olan Xavier della Gatta'ya ele aldırması ve belki bu yönde terapiye gitmesi araştırma açısından farklı bir sonuç göstergesi olabileceği düşünülmektedir. Ek olarak "vatansever-sanatçı" John Trumbull savaş meydanlarındaki görevinden istifa ederek savaş resimleri serisi olarak oluşturmuş, Londra ve Paris'te bulunarak

çağdaş sanatçılardan Benjamin West ile birlikte çalışmış, tarih resimlerinden ilham almıştır. Araştırma sonucunda 1775-1781 yılları arasında gerçekleşen kara savaşlarından Bunker Tepesi, Quebec, Trenton, Princenton, Brandywine, Paoli, Germantown, Monmoth, Jersey Savaşı ve Yorktown kuşatmasının betimlendiği görülmektedir. Bununla birlikte deniz savaşları olan Ushant ve St. Lucia, yine sanatçılar tarafından irdelenen konular arasındadır. Sanatçılar tarafından ele alınan bu savaşlar tarihe ışık tutan belgeler olarak gözlerimizin önündedir. Sanatçıların duyarlılığı, vatanseverliği, kahramanlık öyküleri ve sanatı bir terapi amacıyla kullanmasıyla oldukça farklı ifade biçimleri ortaya çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- Bluhm, R. K. (2022). Battle of Brandywine. *Encyclopedia Britannica*.
- Bluhm, R. K. (2023). Battle of Monmouth. *Encyclopedia Britannica*.
- Clowes, S. W. L., Markham, S. C. R. (1966). *The Royal Navy: a History from the Earliest Times to the Present (from the Earliest Times to the Death of Queen Victoria)*. By Wm. Laird Clowes... Assisted by Sir Clements Markham [and Others]Photogravures and Hundreds of Full Page and Other Illustrations, Maps, Charts, Etc. AMS Press.
- Conway, S. (2013). *A short history of the American Revolutionary War*. Bloomsbury Publishing.
- Davis, B. (2007). *The Campaign that Won America*. New York: HarperCollins.
- Davis, E. B., Hirshler, E. E., Troyen, C. (2003). *American Painting*. MFA highlights. MFA Publications, Museum of Fine Arts.
- Eggenberger, D. (1985). *An Encyclopedia of Battles*.(rev. ed.). New York: Dover Publication.
- Ekins, C. (1828). *The Naval Battles of Great Britain: From the Accession of the Illustrious House of Hanover to the Throne to the Battle of Navarin*. Baldwin and Cradock.
- Fleming, T. (2009). *The Perils of Peace: America's Struggle for Survival After Yorktown*. HarperCollins.
- Gardiner, R. (1996). *Navies and the American Revolution 1775-1783*. (Robert Gardiner, Ed.)Chatham pictorial histories. Naval Institute Press.
- History, H. (2016). *American Revolution: A History from Beginning to End (American Revolutionary War)*. Independently published.
- Kelley, R. D. G., Lewis, E. (2005). *To make our world anew: A history of African Americans*. Oxford University Press.
- Kennedy, D. M., Cohen, L. (2018). *The American Pageant*. Cengage Learning.
- Keppel, A. (1779). *The Defence of Admiral Keppel*. New York Halk Kütüphanesi.
- Lender, M. E., Stone, G. W. (2016). *Fatal Sunday: George Washington, the Monmouth Campaign, and the Politics of Battle* (C. 54). University of Oklahoma Press.
- Lengel, E. G. (2005). *General George Washington: A Military Life*. Random House Publishing Group.
- Mahan, A. T. (2013). *The Major Operations of the Navies in the War of American Independence*. BoD–Books on Demand.
- Manning, J. (2016). Cornwallis surrenders at Yorktown. *Library of Congress*.
- McGuire, T. J. (2006). *Battle of Paoli*. Stackpole Books.
- Morrissey, B. (1997). *Yorktown 1781: The World Turned Upside Down* (C. 47). Osprey Publishing.
- Murray, S. A. P. (2015). *John Trumbull: Painter of the Revolutionary War*. Routledge.
- Orr, T. (2008). *Saint Lucia*. Cultures of the World (First Edition)® Series. Marshall Cavendish Benchmark
- Pleasants, H. (1948). The Battle of Paoli. *The Pennsylvania Magazine of History and Biography*, 72(1), 44–53.
- Syrett, D. (1998). *The Royal Navy in European Waters during the American Revolutionary War*. University of South Carolina Press.
- URL 1: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/war>. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 2: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/battle>. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 3: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/war?q=war>. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 4: www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/battle_1?q=battle. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 5: <https://www.britannica.com/dictionary/war>. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 6: <https://www.britannica.com/dictionary/battle>. Erişim Tarihi: 23.12.2022.
- URL 7: <https://www.nps.gov/articles/000/the-battle-of-bunker-hill.htm#:~:text=On%20June17%2C1775%2C>. Erişim Tarihi: 12.02.2023.
- URL 8: <https://www.history.com/topics/american-revolution/battle-of-quebec-1775>. Erişim Tarihi: 25.01.2023.
- URL 9: <https://www.history.com/topics/american-revolution/battles-of-trenton-and-princeton>. Erişim Tarihi: 25.01.2023.
- URL 10: <https://www.history.com/this-day-in-history/the-battle-of-princeton>. Erişim Tarihi: 25.01.2023.
- URL 11: <https://www.thehighlandersmuseum.com/?p=30216>. Erişim Tarihi: 24.01.2023.
- URL 12: <https://web.archive.org/web/20170716025606/http://visitingyorktown.com/surrender.html>. Erişim Tarihi: 23.01.2023.
- URL 13: <https://web.archive.org/web/20151215160404/http://www.loc.gov/teachers/classroommaterials/presentationsandactivities/presentations/time/amrev/peace/yorktown.html>. Erişim Tarihi: 22.01.2023.

- URL 14: <https://web.archive.org/web/20160222121959/http://www.gilderlehrman.org/history-by-era/war-for-independence/resources/surrender-british-general-cornwallis-americans-october> Erişim Tarihi: 18.12.2022.
- URL 15: <https://artgallery.yale.edu/collections/objects/57>. Erişim Tarihi: 16.01.2023.
- URL 16: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/11417>. Erişim Tarihi: 16.01.2023.
- URL 17: <https://artgallery.yale.edu/collections/objects/101>. Erişim Tarihi: 16.01.2023.
- URL 18: <https://www.christies.com/en/lot/lot-5793662>. Erişim Tarihi: 14.01.2023.
- URL 19: <https://www.amrevmuseum.org/collection/battle-of-paoli>. Erişim Tarihi: 18.12.2022.
- URL 20: <https://www.amrevmuseum.org/learn-and-explore/collection/breaking-down-xavier-della-gatta-s-battle-of-paoli-painting>. Erişim Tarihi: 02.07.2023.
- URL 21: <https://www.amrevmuseum.org/learn-and-explore/collection/breaking-down-xavier-della-gatta-s-battle-of-germantown-painting> Erişim Tarihi: 02.07.2023.
- URL 22: <https://www.amrevmuseum.org/collection/battle-of-germantown>. Erişim Tarihi: 02.07.2023.
- URL 23: <https://monmouthhistory.emuseum.com/objects/626/washington-rallying-the-troops-at-monmouth>. Erişim Tarihi: 04.05.2023.
- URL 24: <https://www.rmg.co.uk/collections/objects/rmgc-object-11914>. Erişim Tarihi: 04.05.2023.
- URL 25: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/copley-the-death-of-major-peirson-6-january-1781-n00733> 18.12.2023.
- URL 26: <https://www.aoc.gov/explore-capitol-campus/art/surrender-lord-cornwallis> Erişim Tarihi: 18.12.2022.
- URL 27: <https://collections.mfa.org/objects/34260>. Erişim Tarihi: 23.07.2023.
- URL 28: <https://www.welt.de/kultur/kunst-und-architektur/article154470076/Der-Deutsche-der-Washington-zum-Helden-malte.html>. Erişim Tarihi: 23.07.2023.
- URL 29: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/20011777>. Erişim Tarihi: 23.07.2023.
- URL 30: <https://mnm.webmuseo.com/ws/musee-national-marine/app/collection/record/9987>. Erişim Tarihi: 23.07.2023.
- Uzun, D. (2006). *20.Yüzyıl Batı Resminde Birinci Dünya Savaşı'nın Etkileri*. Ege Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi). İzmir.